

UČITELJSKI T O V A R Š.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. dan vsakega meseca, in velja za celo leto v tiskarnici in po pošti 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr. nov. dn.

Tečaj II.

V Ljubljani 1. maja 1862.

List 9.

Kako in kdaj naj izobražuje se materni jezik v naših šolah.

Posneto po nekem zapisniku uč. zbora v Ribnici.

Nobena reč ni tako potrebna v naših šolah, kakor ta, da izobražuje se materni jezik. Otrok se sicer doma uči govoriti, toda kako se uči? Njegovi razumki so še kaj pičli in še celó napčni, ko pride v šolo. Izobraževati se mu tedaj mora materni jezik, ker

1. otroku s tem širijo se razumki, da bolj in bolj razumé vse vednosti, in vse dušne moči zbudajo in zrejajo se mu po pravi naravni poti.

2. S tem, da v šoli izobražuje se materni jezik, se otroku tudi pozlahtnuje jezik za občenjé vsakdanje in se pripravlja za dobro pisanje.

3. Po omiki maternega jezika se otroku tudi odpirajo vrata do drugih izobraženih jezikov.

4. Pri izobraževanju maternega jezika se večkrat že otroku vcepi nekaka želja po višji jezikovi popolnomasti, kar značiti kdaj našemu jeziku in vsemu narodu veliko veliko koristi in slave donaša.

5. Omika maternega jezika zaljša našo mladino in kaže žlahtno ljubezen do domovine, ktera se mora bolj in bolj vnesti in spopolnovati.

Res žalostno je, da se je do naj novejših časov naš mili

materni jezik tako zelo zanemarjal v ljudskih šolah. *) To naj nas tedaj gorko spodbada, da nemudoma prihitujemo o tem vse, kar smo do zdaj zamudili.

Kako pa naj se izobražuje materni jezik?

Slavni nemški šolnik Vernaleken o tem prav dobro modruje in pravi, da se mora otroku pred vsem drugim dati dar jezika, in sicer s tem, da se mu mnogo pripoveduje. Otrok rad posluša; pripoveduj mu tedaj. Več ko učitelj z otroci govori (toda prav govori), bolje je. Beri mu, in daj, da bo bral. Ne pozabi pa, da boš vedno prašal: Ali razumeš, kar bereš? Tedaj: prav govoriti in brati naj se vadijo otroci že v naj prvem razredu. V višjih razredih naj se materni jezik izobražuje s tem, da otroci vadijo se vedno bolj govoriti o kerščanskem nauku, natori, zemljopisju i. t. d. Potem pa naj se vadijo otroci prav spisovati naj pred kratkih stavkov, pozneje pa bolj razširjenih sostavkov. Za ta namen so pripravni lepi pregovori, lepe kratke povestice, primerni listi in druge javne pisma i. t. d. Pri tem pa naj bi učitelj ne pozabil, kar Vernaleken tako skerbno priporoča, namreč: „Učitelji se moramo vedno tudi sami uriti prav spisovati“. Pa ravno tu je zaderika pri marsikteremu učitelju. Učitelj naj sam prav mnogo bere in se vadi spisovati, da bo mogel spolnovati svoje svete dolžnosti, ki mu jih naložuje sreča in blagor njegove šole. Večidel pa so o tem naj slabši tisti učitelji, kateri naj več vpijejo in svojeglavno modrujejo o šolskih zadevah. Poprijemali naj bi se raje tu pa tam vstanovljenih učiteljskih in drugih knjižnic, **) ter zajemali iz njih za se in za svojo mladino neprecenljivega blaga za dušo in telo.

Kerščanska odreja.

(Dalje.)

Rejniki in učniki naj pa od druge strani otrokom tudi živo popisujejo veliko vrednost in žlahtno cenole-

*) Bog hotel, da bi še zdaj pri belem dnevu, in sicer v središču Slovenije, ne bilo tako!

**) Povedali smo že enkrat, da imamo tudi nekteri ljubljanski učitelji svojo že precej obširno knjižnico, h kateri tudi lahko drugi učitelji iz dežele pristopijo in njene izvrstne pedagoške knjige in časopise na dom jemljejo in berejo. Za to plačuje se na leto samo 2 gold. Oskerbnik te knjižnice je zdaj „Tovarišev“ vrednik, ki stanuje v Krakovem blizu Šentjakopskega mosta
h. št. 30.

Vredn.

Vredn.